BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

No. 4. 1831.

Vrijdag den 7 *Januarij.*

BERIGT AAN HET PUBLIEK.

De Bredasche Courant, verschijnt aan d Januarij 1831, vijf maal in iedere week; te weten, des Zondags, Dinsdags, Woensdags, Vrijdags en Zaturdags. Hiervan worden geregeld 3 nummers op heele vellen uitgegeven.

De prijs is, franco per post, door het geheele Koninkrijk f 4,60 in de 3 maanden.

Alle advertentien, behoorlijk op formaat zegel gesteld, worden geplaatst tegen 20 Cents per regel.

Alle inzendingen geschieden franco *aan de ondergeteekenden, uitgevers van gemelde Courant.*

BROESE en COMP.

NEDERLANDEN.

Breda, den 6den Januarij.

Nooit kan het verspreiden van tijdingen, voor welken echtheid men geen waarborg bezit, meer nadeel, dan in tijden, waarin schier een geheele bevolking reikhalzend haar tijdingen uitziet en in dezelven den maatstaf harer hope of vreeze beschouwt. In zulk eenen tijd verkeeren wij, onbetwistbaar, thans. Daarom vooral hindert het ons, te moeten zien, hoe sommige dagbladen (en onder deze zelfs, die overigens meer geacht zijn) zich als het ware beijveren in de mededeeling van berigten, die evenmin de gemoederen gerust stellen als zij overeenkomstig met de waarheid zijn. Een paar staaltjes ten bewijze. Een der bedoelde dagbladen behelst het berigt, dat eenige honderden muitelingen te *Bavel* geweest waren; terwijl een ander verhaalt, dat ter een groot aantal Belgen te *Zundert* waren aangekomen, en er rooverijen hadden gepleegd. Noch het eene, noch het andere is waarheid, en moeijelijk valt het de bedoelingen te raden, waarmede zulke logenachtige berigten, door correspondenten, die zoo van-zelfs in de nabijheid van het tooneel der onlusten zich zullen ophouden, medegedeeld worden. Wij raden daarom de meeste omzigtigheid in de keuze dier correspondenten aan. Zij, die door de begeerte, om, het koste wat het wil, iets te berigten, en, bij gebrek aan wezenlijke gebeurtenissen, de gebeurtenissen verdichten, deugen voor deze betrekking niet. Beter, oneindig beter is het geene tijdingen te geven dan die, welke een naauwkeurig onderzoek niet kunnen doorstaan, terwijl één verspreide logen dikwijls meer kwaad doet dan vele waarheden weder herstellen kunnen.

Wij kunnen hiervan niet afstappen, zonder nog op eene grove onnaauwkeurigheid opmerkzaam te maken. Onderscheidene dagbladen hebben gezegd, dat de generaal *van Geen* voor eene maand met verlof naar *'s Hage* was vertrokken. De terugkomst van Z. E. binnen deze vesting logenstraft ook dat berigt. Maar, behalve dat (al ware het overigens ook door den geloofwaardigsten correspondent geschreven) diende men te weten, dat geen krijgsbevelhebber, wiens hoofd en hart gezond zijn, in tijden als deze, voor eene maand *met verlof* gaat. De dienst kan hem voor langeren tijd elders roepen; een vier weeksch verlof bestaat voor den gewonen krijgsman te velde niet en nog veel minder voor hem, die, als het hoofd van allen, minder dan eenig ander deel kan gemist worden.

— Heden zijn hier uit het Ginneken binnen gekomen, om zich te voegen bij de batterij No. 5 A., de 2de sectie van gemelde batterij van het 1ste bataillon veld-artillerie; alsmede, van Terheiden, de 1ste komp. der 9de Afd; infanterie om hier garnizoen te houden, terwijl, na overnacht te hebben, hier doorgetrokken is, een detachement van het depot der 8ste Afd. infanterie, komende van Groningen.

— Het leger ontvangt dagelijks meer en meer versterking. De beste gezondheid, onaangezien het gure jaargetijde, is onder de troepen heerschende, die met de bezettingen wedijveren, om hunne pligten voor hun dierbaar vaderland glansrijk te vervullen.

— Sommige nieuwsbladen vertellen reeds het oprukken van het geheele mobiele leger naar de zijde van Maastricht, hoe onvoorzigtig het plaatsen van zulke berigten ook overigens zij, kunnen wij stellig verzekeren, dat zulks nog tot nogtoe nog geen plaats heeft; maar dat de noodige maatregelen worden genomen en er dagelijks onder de troepen inoefeningen, als met de vijandelijkheden daar ter plaatse in het naauwste verband staan, gehouden worden.

Wij beklaagden ons, in ons vorig nommer, over het stilzwijgen van de staats-courant, nopens het nabij Maastricht voorgevallene. Haar nommer van gisteren behelst echter een rapport van de, op den 25sten en 26sten december, aldaar gepleegde vijandelijkheden. Van het gebeurde bij Grondsveld op den 27sten spreekt zij in dat nommer nog niet. Zie hier het verhaal van dat voorgevallene:

» Uit een berigt van den Generaal-majoor *Dibbets*, opperbevelhebber van Maastricht, van den 25sten en 26sten December, is op nieuw gebleken, dat de bewegingen der muitelingen op die vesting meer en meer toenemen, dat zij op allerlei wijze de maatregelen van veiligheid trachten tegen te gaan, welke ieder vestingkommandant verpligt is te nemen, en dat zij, te dien aanzien, geen acht hebbende aan de eedverbintenis, te slaan op de bestaande wapenschorsing.

» Er was bevel gegeven, bezet men in dit berigt, tot het afbreken van twee huizen op den weg van Meersen en een op die van Schaan, welke het vrij gezigt der vesting belemmerden, en voornamelijk konden dienen, om gemaskeerde batterijen op te werpen; dan zulks werd door de muitelingen aan de eigenaars in den loop van den 25sten December belet, en men heeft zich dus aan onze zijde verpligt gevonden, zulks door het aanbrengen en doen springen van projectiles, brandstoffen als anderzins, te bewerkstelligen.

» Tot dat einde zijn in den morgen van den 26sten December uitgerukt:

» de troepen, die als mobiele kolonne dienst doen, onder bevel van den Kapitein *Duycker*;

» het eerste bataillon der 13de afdeeling Infanterie, gekommandeerd door den Majoor *Menso*, in reserve latende twee kompagnien bij de oude Wijkerpoort;

» de halve mobiele batterij, insgelijks twee stukken in reserve;

» een eskadron kurassiers en een half eskadron in reserve;

» eene kompagnie mineurs met de noodige gereedschappen.

» Zoodra de kolonne voorbij het tweede huis de aangewezene stelling nam tot het ondersteunen der werklieden, vernam men van de zijde der muitelingen een aanhoudend geweervuur in den omtrek van een half uur, dat waarschijnlijk voor hen het teeken tot vereeniging was. Eenigen tijd daarna begon op den weg van Meersen het wederzijds tirailleur-vuur. Vervolgens kwamen drie vijandelijke stukken op onderscheidene punten in batterij, hiets heeft echter de troepen onder bevel van den Majoor *Menso* verhinderd, om derzelver stelling te behouden. Van onze zijde werd het vuur weinig, doch met goed gevolg beantwoord.

» Nadat de bedoelde huizen vernield waren, gaf de Generaal *Dibbets*, die bij de reserve tegenwoordig was, omstreeks twee ure in den namiddag, bevel, om langzaam en opvolgend naar de vesting terug te trekken. De muitelingen deden eene poging tot vervolging, doch werden door de twee stukken, onder bevel van den eersten Luitenant der artillerie *Verschuer*, in ontzag gehouden.

» De tirailleurs, onder den Kapitein *Duycker*, hebben zich met beleid en moedig gedragen; het half bataillon der 13de afdeeling infanterie en de kurassiers, aan hunne stelling gebonden zijnde, zijn niet in het vuur geweest.

» De Generaal kan niet genoeg den goeden geest en de orde roemen, waarmede deze last is volbragt.

» Aan onze zijde zijn geene gekwetsten, doch aan die der muitelingen velen, als ook enkelde gesneuvelden. Tot wegvoering daarvan hebben zij eenige wagens noodig gehad.

» In den namiddag van den 26sten, tegen vier ure, zijn de muitelingen de afgebrande huizen weder genaderd, en hebben van tijd tot tijd op onze schildwachten eenige geweerschoten gelost; de last gegeven zijnde, om de nog overgebleven muren, welke hun tot dekking dienden, met het geschut neder te werpen, is het kanonvuur tot des avonds omstreeks vijf ure aangehouden."

— De staat-courant van den 6den dezer, meldt nog niets van het, op den 27sten dec. te Grondsveldt, voorwaarts Maastricht, voorgevallene, en in ons nommer van dingsdag ll. vermeld; daarentegen deelt zij ons het overlijden mede van [illegible] *Witmar*, gouverneur van het Groot-hertogdom Luxemburg, [illegible] 15den dezer, binnen [illegible] Luxemburg voorgevallen.

— Volgens het 's Gravenhaagsche dagblad, [illegible] het oogenblik van het vertrek des generaals [illegible] 's Gravenhage, eene groote menigte aanschouwers [illegible] meld en hem met luide toejuichingen begroet hebben. Z. Exc. had op nieuwjaarsdag, de eer gehad van aan het [illegible] hof, het welk dien dag ten hove plaats had, deel te nemen.

— Het *Journal de la Haye*, deszelfs aangenomen system[illegible] trouw, weerstaat's alle schrijvers van vreemde dagbladen, [illegible] bijzonderheden, die zij uit *le Politique* [illegible] zouden willen putten, wegens het bij Meerssen voorgevallen gevecht tusschen onze troepen en de muitelingen, *geheel en al verzonnen en valsch uitmaken*.

— De kooplieden en fabrikanten te Gent hebben die van Luik nagevolgd en een adres aan het nationaal congres gepresenteerd. Zij geven daarin te kennen, dat er, *vóór de roemrijke omwenteling*, in de laatste vijf jaren, wekelijks eene som van 170,000 à 180,000 guldens aan het werkvolk betaald werd, terwijl er thans nog geen 6,000 aan arbeids-loonen wordt uitgegeven. De ellende is te Gent, zeer groot; de vermogenden moeten de armen voeden, ten einde van geplanderd te worden.

— Volgens sommige berigten zoude de prins van *Saxen-Cobourg* voor den belgischen troon bedankt hebben. Wij geloven het gereedelijk.

— *L'Union Belge*, een Brussels blad, hetwelk, als gouvernementsblad, zeker de ellende des Belgischen volks niet ontveinzen zal, behelst in een van deszelfs laatste nommers, eenige aanmerkingen over de onlusten in Gend, eindigende met deze woorden: » *il est à désirer que le gouvernement persiste dans ces dispositions; elles arracheront des places publiques cette foule d' ouvriers qui ne demandent que du travail et du pain*," als ware *arbeid* en *brood* eene kleinigheid voor den burger. Ziedaar, ellendigen! de schoone vruchten uwer omwenteling! Zegt het, wanneer heeft het, onder het vorig bestuur in België aan werk en brood ontbroken? Hergeeft eerst aan uwe slagtoffers, wat uwe snoodheid hun ontroofde, alvorens een woord meer tot lof uwer *héroique revolution* te zeggen.

— Men verzekert ons, zegt *le Messager de Gand*, dat onderscheiden geachte hoogleeraren besloten hebben, eene *vrije faculteit aan wijsbegeerte en van fransche letteren te openen*, en hunne *cursus* te gelijk met die der regtsgeleerde en geneeskundige faculteiten te houden. Dit ontwerp is overeenkomstig de, door het provisioneel gouvernement, geproclameerde vrijheid van onderwijs en ter aanvulling van de door datzelfde gouvernement afgeschafte faculteiten, hiervoren gemeld, zoo dat nu desniettemin het universitair onderwijs aan de hoogeschool volledig zal blijven tot groot nut en voordeel der Gentsche en Vlaamsche jeugd.

— *l'Etoile-Gazette de France* van den 1sten dezer zegt, dat de heer *Gendebien*, envoyé van het belgisch gouvernement, op den 31sten dezer, de eer gehad heeft van ter audientie bij den koning te worden toegelaten, dat hij door den minister van buitenlandsche zaken voorgesteld is geworden en dat de audientie drie kwartier-uurs geduurd heeft.

— Bij een bericht van de regering van Brussel worden uitgenoodigd al de gene, die bij den aanval op Brussel, alsmede die door plundering, brand als anderzints in de eerste dagen des oproers schade aan woning, meubelen of werktuigen geleden hebben, op eene naauwkeurige opgave daarvan te doen, ten einde hen, zoo veel mogelijk, die schaden te vergoeden.

— De Brusselsche nieuwspapieren van den 4den January zijn vol met het verslag van de zitting van het nationaal congres van den 3de, in welke ingekomen en gelezen is het *Protocol der conferentie*, van het *Foreing-Office* (ministerie van buitenlandsche zaken,) *op den 20sten December* 1830, *te Londen gehouden*, met en benevens eene nota van lord *Ponsonby* en den heer *Bresson* van den 3sten December deszelfden jaars aan het diplomatiek comité van België met het antwoord van dat comité. — Wij zullen deze stukken in ons volgend nommer tekstueel mede deelen, en moeten ons heden bepalen bij te zeggen, dat in eerstgemeld stuk geen gewag van het openen der Schelde gemaakt wordt; in het tweede stuk zeggen de heeren *Ponsonby* en *Bresson*, dat de afgezanten der mogendheden geene pogingen onbeproefd hebben gelaten, om het 's Gravenhaagsche kabinet te overtuigen, dat de maatregelen van [illegible] welke als [illegible] de vrijheid der vaart op de Schelde [illegible] binnen den kortst mogelijken tijd mogen worden ingetrokken, zijnde zulks de uitdrukkelijkste wensch der vijf groote mogendheden, immers van hunne gezanten. Het antwoord van het Gravenhaagsche kabinet wordt in die stukken niet gemeld.

— Volgens berigten uit Antwerpen, mede van den 4den, had er geene verandering in de positie van het hollandsch smaldeel plaats gehad. Niets belet onbelemmerd de scheepvaart op [illegible] zijn, zeggen die berigten, tot dus verre de gevolgen der beraadslagingen van de diplomatie.

— De revolutionaire ziekte wint meer en meer veld. Zij is thans ook tot Rome, waar het volk eene constitutie vraagt, doorgedrongen. Men verzekert wel een [illegible] de liberale graaf *Rossini* er aan aanhang daarover denken; wat zij te Brussel aanvangen zullen zij toch te Rome niet afkeuren.

— Ook de *Vesuvius* wil, bij al de tegenwoordige beroeringen, niet de eenige rustige plek blijven. Reeds heeft men de beginselen harer verschrikkelijke uitbarstingen vernomen en alles voorspelt ook van die zijde eenen [illegible].

— Men schrijft ons van de saxische grenzen, dat de keizer van Rusland eene nota aan de Europesche hoven gezonden zoude hebben, waarin Hoogstdezelve verklaart, *dat Hij nimmer met rebellen in schikkingen zal treden*. Men voegt daarbij, dat de keizer weigeren zou de Poolsche afgevaardigden te ontvangen, ofschoon hunne voorstellen zoude willen aanhooren. Dit alles komt zeer wel overeen met de vroegere proclamatie van Z. M. en is, wij ontveinzen het niet, de eenige houding, denen zou verein ten aanzien van oproerige onderdanen, passende.

— Volgens geloofwaardige berigten, ook door de *Gazette d'Augsbourg* bevestigd, zijn de moeden der Poolsche oproerlingen reeds merkelijk aan het delen. Bij de aanhaderling van het gevaar missen zij die eensgezindheid, zoo hoogstnoodig om, in dergelijke omstandigheden, gevaren te kunnen afweren. Het russische leger [illegible] en het polsk provisioneel gouvernement bezit niets om op eene gelukkige verdediging te kunnen doen hopen. Hunne geregelde [illegible] bedragen hoogstens 50,000 man, terwijl de russische heermagt in gewone tijden reeds 450,000 man bedraagt en, bij de tegenwoordige geestdrift der Russen dit getal in zeer korten tijd aanmerkelijk vergroot kan worden.

De Groot-vorst *Constantijn* is den 8sten december met zijn korps Lublin doorgetrokken, ten einde zich, te Dubno, met den generaal *de Witt* te vereenigen.

— In Frankrijk begint de partij van den hertog van *Bordeaux* zich weder meer [illegible] te vertoonen. Men wil, dat er eene geheime briefwisseling, de verheffing van dezen vorst ten doel hebbende, tusschen Parijs, Londen en Holyrood bestaat, ja zelfs dat de zetelplaats van het regentschap, gedurende de minderjarigheid van *Hendrik V* reeds bepaald was, te Spanje te zullen zijn. Wij willen voor de waarheid van een en ander niet instaan, maar zeker is het, dat Frankrijk, door verschillende partijen verdeeld, er verre van af is, in zijne tegenwoordige staatsinrigting den waarborg van rust en geluk te bezitten. Nog maar korten tijd zullen de gebeurtenissen zullen doen zien, hoe vast een koningszetel is, die, in plaats van door *Gods genade*, door den *wil des souvereinen volks* gevestigd werd.

— De jongste brieven van Petersburg melden, dat de grimmigheid der Russen tegen de Polen hooggaande is, en zich overal betoont; de zonen der eerste huizen nemen, even gelijk alhier, dienst als gemeen volontair, en daar worden, mede gelijk hier, onbegrijpelijke giften het gouvernement aangeboden, om de kosten van den oorlog te dekken.

— Berigten uit München verzekeren, dat het beijersche leger, vóór den 15den februarij, op den voet van oorlog gebragt zal zijn.

— Volgens brieven uit Frankfort en Straatsburg, zouden eenige handelhuizen aldaar brieven van het huis *Lafitte en Comp.* te Parijs ontvangen hebben, volgens welke dat huis, van den 1sten januarij 1831 te rekenen, hoegenaamd geene zaken meer doen zal. En inderdaad het is wel veel gevergd van een mensch, dat hij, als president, eenen raad van fransche ministers, en, als minister, de finantien van een rijk als Frankrijk, en dan nog daarenboven een der aanzienlijkste bankiers-huizen van Europa zou besturen.

— Het conclave, dat den 14den december geopend is, zal dit-maal niet lang duren; men denkt te Rome, dat hetzelve vóór Drie-Koningen-dag afgeloopen zou zijn. De kardinaal *Zurla*, een der geleerdste en godvruchtigste leden van het Heilig Kollegie, heeft, volgens de openbare meening, den meesten kans, om tot Paus verkoren te worden.

's GRAVENHAAGE, den 5den Januarij.

(*Particuliere Correspondentie.*)

In de laatst gehoudene kabinets-raad, schijnt de erkenning van België onafhankelijkheid op de voorwaarden, door het Londens congres voorgeschreven, door den Koning van de hand te zijn geslagen.

in Holland ziet men de toekomst niet helder in, en algemeen is het gevoel aan eenen algemeenen oorlog. Men sprak hier van het contingent dat Holland in Luxemburg zou moeten leveren, aan welks hoofd de hertog *Bernhard* zou geplaatst worden; van bevorderingen in het leger heb ik niets gehoord, maar wel van een besluit, waarbij eene nieuwe indeeling voor de artillerie zou plaats hebben. Ook zijn er verscheidene hoofd-officieren op non-activiteit gesteld, in afwachting van pensioenen, waaronder men zegt begrepen te zijn, de luitenant-generaal *Voet*, de generaal-majoor *van Hoei*, uit Gorcum en de generaal-majoor *Gravisi*. Ook zoude er onderscheidene hoofd-officieren op ½ gekomen zijn, waaronder men de generaal-majoors *Alberda* en *Howens*, de kolonels de *Cassarman*, *Engelvien* de majoors *Spangenberg* telt.

— Eene missive van den administrateur voor het binnenlandsch bestuur, onder dagteekening van den 18den December aan de heeren gouverneurs der onderscheidene provincien gericht, worden dezelve uitgenoodigd om hunne onderhoorige gemeente- of plaatselijke besturen aan te schrijven, om, uit hoofde van het belang, hetwelk vooral bij de tegenwoordige omstandigheden voor het publiek er in gelegen is, dat het brood der minste kwaliteit en het gewone gerigt behoorlijk gewogen worde, een gestreng alert toezigt te houden en te doen houden, dat het publiek, en vooral de mindere volks-klasse, noch in het gewigt, noch in de hoedanigheid van het brood te kort worde gedaan.

— Bij de werkzaamheden voor de luting van manschappen van de nationale militie voor 1831, welke den 15den dezer een aanvang hebben genomen, is de vraag ontstaan, of jongelingen, welke zich na het vorm. lidtal door het loten dan nog vrij eentkomende, als vrijwilligers in 's Rijks dienst mogten hebben gelegengeerd, *al* dan *niet* in de termen zullen vallen, om, wanneer hun een dienstplichtig nummer te beurt valt, ten behoeve van het contingent hunner gemeente te worden gereclameerd.

Ter wegneming van den twijfel, die daaromtrent bestaat, heeft de staatsraad, ad interim belast met de directie van het departement van binnenlandsche zaken, de heeren gouverneurs, bij eene missive, onder dagteekening van den 16den December, geïnformeerd, dat, volgens bij de wet van den 6sten November jl. No. 84, geene verandering gemaakt is in de tijdstippen, bij het 3de gedeelte van art. 66 der wet van den 8sten Januarij 1817 vastgesteld, deze bepaling alzoo in haar geheel van kracht blijft, en dat derhalve de in 1831 geborenen, die zich gedurende den loop der maand December 1830 in militaire dienst begeven, niet in de termen vallen, om als milicien te worden gereclameerd.

Overigens spreekt het van zelf, dat de jongelingen, die zich sedert den 15den December in voege voorz. als vrijwilligers mogten hebben verbonden, ingeval zij, alvorens eenen diensttijd van vijf jaren te hebben volbragt, hun ontslag mogten erlangen, geene aanspraak kunnen maken op de afrekening van dienstijd, bij art. 11 der wet van den 19den November jl., vermeld.

— Bij besluit van den 16den December, heeft Z. M. goedgevonden het departement van binnenlandsche zaken te magtigen, om gedeputeerde staten der provincie Utrecht, en van de overige provincien, te qualificeren, om, bij zoo verre de vrijwillig bij te dragen gelden, onverhoopt, ongenoegzaam mogten wezen, om in de behoeften der vrouwen en kinderen van mannen of vaders, die tot den eersten ban der schutterijen behoren, of zich ter vrijwillige wapening, hetzij bij het leger, hetzij bij de schutterijen, hebben aangeboden, en werkelijk vertrokken zijn, te voorzien, sladen, op de daartoe door de gemeenteraden te doene voordragt, het te kort over de ingezetenen van zoodanige gemeenten te doen omslaan, en deze gelden ter beschikking te stellen van de commissie, in elke gemeente met de uitdeeling belast, onder gehoudenheid nietteminder, om, overeenkomstig hoogstdezelfs besluit van den 25sten July 1816, No. 53, in verband met art. 158 der grondwet, het bedrag en den grondslag van elken, door de gouverneurs in voege voorschreven, geautoriseerden omslag, nader, op de gewone wijze, op het einde van elke maand, aan de goedkeuring van Z. M. te onderwerpen.

FRANKRIJK.

Parijs, den 1sten Januarij.

Bij koninklijke ordonnantie van den 31sten jl., wordt het korps artillerie der nationale garde, ontbonden en wordt wijders eene commissie benoemd om dit korps onverwijld te reorganiseren; de generaal graaf *de Lobau*, tegenwoordig kommandant der nationale garde, is president van deze commissie.

— Het hagchelijk oogenblik van 1° heeft, gelijk gewoonlijk, ter beurse van gisteren eenen langen strijd tusschen de speculanten en de contra-mineurs veroorzaakt; het is eerstgemelden tweemalen gelukt, de 3pCt boven de 62 te drijven, maar zij hebben zulks niet kunnen volhouden en het effect viel naderhand weder op 61,75. In weerwil van deze vrij lagen prijs waren de fondsen een schaars als te overvloedig aan de markt en zij bleven op de prijzen van gisteren, in weerwil der zekerheid van de aanvraag van 190 millioenen, welke de minister van oorlog in de eerste dagen der volgende week aan de kamers doen zal.

Mengelingen.

HET ERFRECHT.

(Eerste Artikel.)

Er bestaat te Parijs eene langzaam veldwinnende factie, welke, onder andere ongerijmde en gevaarlijke stellingen, deze vooral zoekt door te drijven, dat alle erfrecht, als uit vooroordeel en willekeur gesproten en nadeelig voor den staat, geene verdere instandhouding in eene maatschappij verdient, en zelfs hoe eer zoo beter behoort afgeschaft te worden, ten einde plaats te maken voor eene zekere gemeenschap van goederen, die aan ieder bijzonderen persoon, slechts in vruchtgebruik, een bepaald gedeelte van het algemeen eigendom verleent.

(†) Het is noodeloos aan te merken hoe steunend deze leer is voor ieders gevoel, maar bovendien voor dat van ouders, die hun duur verworven vermogen, of het gezamenlijk bespaarde erfgoed hunner voorouderen steeds vurig wenschen hun gezin gevestigd te verzekeren, aan hetwelk zij de innige bewustheid hebben zoo naauw vereenigd te zijn, dat zij in hetzelve, nog na hunnen dood de nagelaten goederen zich toeschijnen te bezitten. Zelfs indien het niet mogelijk ware een vasten grond voor het erfrecht op te geven, zou ons hart zelf tot zich tegen verzetten, dat men eene instelling, waaraan zoo dierbare belangen verbonden zijn, vernietigde.

Doch er is meer. Dit regt heeft het gezag der geheele oudheid voor zich, niettegenstaande alleen de droomen van dezen, of genen wijsgeer, die niet hetgeen is, maar hetgeen hij zich in zijne verbeelding voorstelde zijn stelsel ten grond leide. Er zijn ook philosophische gezinten die het bestaan van God in twijfel trokken: men ongelooft de openbaring der volkeren als een krachtig bewijs voor dit naauwelijks door redenen te staven. De inwendige noodzakelijkheid vindt de leer der natuurlijke erfopvolging, gelijk op denzelfden grondslag (*).

Kunnen wij echter ook de bron niet aanwijzen, welke den onweerstaanbaren stroom van het onverbasterd menschengevoel in deezen aanwijst? Is er niet iets in de natuur zelve van den mensch, waarin de aanmerkbare begrippen van erfelijkheid en opvolging aangroeien en eigendom, hunne wortels geschoten hebben?

Wij meenen het. De geslachtelijke eenheid van voorvaderen en nakomelingen is een feit, waarvan in ons oog geheel de geschiedenis getuigenis draagt.

Het is zoo, dat in latere tijden de individuele mensch uit zijn geslacht, als 't ware is hervoortgetreden; dat de naauwe betrekking tusschen hem-zelf en zijn voor- en nageslacht, hem onduidelijker en onverschilliger is geworden; dat de huiselijke en stamgemeenschap voor staatkundige banden gedeeltelijk heeft moeten plaats maken; en dat, tot groot nadeel van vaderlandsliefde en burgerdeugd, de banden des bloeds niet meer gebleven zijn wat zij eenmaal waren; maar er zijn nog genoeg puinen van het vroeger bestaan hebbende gebouw voorhanden, om dezelfs gedaante en gesteldheid met zekerheid te kunnen bepalen. Ook bezitten wij oorkonden van de tijden toen het nog door de hand des tijds geschonden en in zijnen bouwvraat aanschouwbaar was.

Hoe sterk was eenmaal het begrip der eenzelvigheid van den stamvader met zijn nageslacht! De aartsvader zeende zijne zonen, en in ieder hunner het gansche geslacht nog in zijne lendenen besloten, en stervende verheugde zich zijn hart in het heil, dat hem en zijn verren nazaat stond te geberen. Hoe goed was hem het vooruitzigt en hunnen voorspoed bemerkelden den grijsaard hunne zonde en straf! Hoe vaak vervloekten zinneloze eigenschap, wanneer in de geheele afkomst van een wederspannigen zoon, zoo lang zij in dien vervloekten stand bleef, met den vloek der volgende tijden brandmerkte; want bij gevolde het, die gansche afkomst volgde haar hoofd, gelijk eene krijgsbende den aanvoerder. Zij had den niet dan na het hoofd met de leden des ligchaams.

En wij zelf, achten wij niet de smaad van een voortreffelijken vader, om de deugden en verdiensten waardoor hij uitblonk, in het niet alsof wij onze eigen zaak verdedigen, wanneerwij het opnemen voor onze ouderen en voorouderen? Gevoelen wij niet voor het gevaar, dat onze nakomelingen dreigt te treffen, schier denzelfden schrik, als voor hetgene ons zelven het hoofd hangt? Het is eene

(*) Het is inderdaad opmerkelijk, dat *Voltaire*, ofschoon sterk tegen het beginsel van erfelijkheid overeude, echter in den persoon van Z. M. den Koning, gehuld heeft gegaan voor het geslacht van het hoog gezag in België, ingevolge de beschikkingen van het Congres.

deergelijke waarneming dat daar het zedelijk kwaad vreeselijkst plag te woeden, waar de banden tusschen ouders en kinderen verzwakt, verbroken, verbroken worden. Men denke slechts aan de tijden der Fransche revolutie.

Zelfs in de voorstelling van oudsher in gebruik voor de graden van bloedverwantschap, ziet men een zelfden boom, uit eenen stam voortspruitende; waarvan *behoudens die eenheid des bestaans* de takken, loten en bladen, in blijvende verschiedenheid zich ontwikkelen.

Zulk eene algemeenheid van gevoelen is geen ijdele bedoeling. Er is inderdaad een band, een heilige band der natuur, die den vader en zijn nakroost, in zekeren zin tot een onscheidbaar geheel vormt, omdat die afkomst in hem als verborgen en slapende geweest is, tot het uur der huwelijksliefde een licht ontstak, dat hunne oogen zich deed openen voor den dag. De Allerhoogste heeft de gansche menschheid geschapen in eenen, en uit dien eenen ontwikkelt zich, door jaren en eeuwen heen, eene talooze menigte die gedachtenwijze in hem geschapen werd. (†) Daarom draagt een geheel geslacht den naam des stamvaders waaruit het gesproten is, daarin teekenen zich zijn aard, zijne zeden, ja de geheele eigenaardigheid van zijn zieleleven, met sterksprekende trekken in hunne gedrag en leven. Dat is hetgeen volken en geslachten, stammen en huisgezinnen kenmerkt, de grond en steutel der nationaliteit.

Eigendom heeft iets, waardoor het van alle leening, huur en vruchtgebruik onderscheiden is: dat verschil ligt in de bestanning zelve opgesloten. Het is iets aan onze persoonlijkheid zoodanig verbonden, dat het van dezelve niet zonder uitdrukkelijke afzonderverklaring kan afgezonderd worden. Bij het voortleven des vaders in zijn kroost blijft deze band, wanneer de vader zelf dien niet uitdrukkelijk verbreekt, in kracht bestaan. Ziedaar het erfrecht in den eigendom.

Er is tweederlei magt. De eene is eigendommelijk van dien aard, als het eigendom zelf, erfelijk. De oppermagt is uit haren aard eigendommelijk, omdat zij niet door onderlaanse verleende of geschonken is, maar van den oorsprong des menschdoms zelf herkomstig is. Eene verleende magt integendeel is noch eigendommelijk noch erfelijk. Zij gaat van de oppermagt uit, en kan van den bezitter ingetrokken worden. Zoo is het met ambten en bedieningen in den staat gesteld.

In rijken, waar het monarchaal beginsel eenheid van persoon in de oppermagt vordert, treedt het eerstgenoemde tegen, dat over de erfelijkheid zelf, schier bij alle volken meer of minder overgebleven, tusschen beide, gewijzigd evenwel naar den zeden en gewoonten der volken.

Ziedaar wat ons voorkomt de ware grond van het stelsel der legitimiteit te zijn; zonder hetwelk geene Dinastie veilig op den troon zit. Mogten wij de onze, waar ons volksbestaan zoo oneindig veel aan gelegen is, steeds ongeschonden bewaren!

(†) Zie Harder. Much. Phil. der Gesch. S. 31.
—— Aelteste Urkunde, Th. III. S. 270.

DANKBETUIGINGEN.

De kolonel *Sprenger*, kommanderende de 2e brigade infanterie, gekantonneerd te Tilburg, betuigt bij deze zijnen opregten dank aan de edelmoedige gevers voor de 5,500 paren wollen handschoenen, 600 slaapmutsen en een aantal paren sokken, aan hem, door Zijne Excellentie den bevelvoerenden Generaal van het mobile leger, voor bovengemelde brigade uitgereikt, alsmede voor de 50 paren wollen handschoenen, aan hem toegezonden door den Heer *J. Schalij van Aitphaas*, uit naam van den hoogwelgeb. Heer Baron *J. A. L. van Utenhove*.

Ten hoogste gevoelig voor de zorgen, welke door de Noordnederlanders, in de tegenwoordige omstandigheden, in zoo verschillende opzigten genomen worden, tot verkwikking en verversching der verdedigers van Koning en Vaderland, zullen deze steeds van hunne zijde daarnaar streven, zich dien eernaam ten vollen waardig te maken.

Tilburg den 5den *Januarij* 1831.

Van wege onderscheiden Vrienden van Koning en Vaderland door het uitdrukken van handschoenen, en slaapmutsen, ook aan den soldaat op de voorposten, en gevolgelijk mede aan de manschappen van het door mij gekommandeerd wordend bataillon gedacht zijnde, waarvan dezelven in die wintersaisoen den uitgestrekt nut hebben, heeft de ondergeteekende het genoegen, daarvoor aan de milde gevers openlijk dank te betuigen.

Rosendaal den 4den *Januarij* 1831.

De Majoor Komm. het 3de Bat. der 5de Afdeeling Infanterie,

J. J. REH.

ADVERTENTIEN.

*** Heden verloste door Gods goedheid, zeer voorspoedig, schoon zulks reeds omtrent zes weken in buitengewoon gevaarlijke omstandigheden verkeerd hebbende, door de hulp en bijzondere goede zorg van zijnen heer *Verlinden*, Chirurgijn en Vroedmeester alhier, van het derde kind, zijnde een welgeschapen dochtertje, mijne geliefde Echtgenoote *A. van Ooijen*.

Klundert, *L. AURENS*,
den 30 Dec. 1830. *Secretaris en Plaatselijke Ontvanger.*

*** Als Boekhouder, voor een Handelhuis in een der Geldersche Steden, verlangt men van stonden aan iemand van middelbare jaren, grondig het Boekhouden naar de Italiaansche wijs, verstaande, en bekwaam tot het voeren van eene geregelde correspondentie in handelszaken, etc.

Iemand hierop reflecterende en van zijne bekwaamheid en zijn zedelijk gedrag voldoende getuigschriften kunnende bijbrengen, kan zich aanmelden bij den Boekhandelaar W. J. THIEME te Zutphen, brieven franco, onder letter H.

*** TE KOOP, voor een fatsoenlijk Heer of Dame, twee drie gemeubileerde KAMERS, allen behangen en gestreedoord, en gelegen op een zeer aangenaam buitengoed naast *Breda*. Te bevragen bij de Uitgevers dezer.

*** D. L. BAMBERG, Mechanicus van *Amsterdam*, is alhier gearriveerd, en is voornemens met zijn Zoontje EDUARD alhier 2 à 3 representatien te geven, waarvan de Eerste Vertooning zal plaats hebben op Vrijdag den 7den Januarij.

Bovengemelde te zeer als Kunstenaar bekend zijnde, om hier in uitweidingen te treden, beveelt zich in de attentie van het geëerd *Bredasche* publiek.

*** Bij de Wed. F. B. HOLLINGER-PIJPERS, alleen gekwalificeerde Collectrice te Breda, zijn voor de 5e Klasse der 151ste Koninkl. Nederl. Loterij, waarvan de trekking der 3e week zal beginnen op Maandag den 3den Januarij en vier weken zal duren, Heele en Gedeelten van Loten voor de onderstaande prijzen te bekomen:

Heel Lot.	——	f 71-00.
Half Lot.	——	35-50.
Vijfde Lot.	——	14-20.
Tiende Lot.	——	7-10.
Twint. Lot.	——	3-55

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.